

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului or. Durlești, terț Lupu Emilia privind anularea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva deciziei din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

Dosarul nr. 3ra-441/23

NR. PIGD 2-20165634-01-3ra-18042023

Admisibilitatea recursului depus până la 01 septembrie 2023. Articolul 246 din Codul administrativ (în vigoare până la 01 septembrie 2023). Neprezentarea motivării recursului în termenul prevăzut de art. 245 alin. (2) Cod administrativ

Judecătoria Criuleni, sediul central (A. Motricală)
Curtea de Apel Chișinău (V. Negru, I. Dutca, E. Palanciuc)

23 iulie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:
Stela Procopciuc, *Președinte*,
Ion Munteanu,

Diana Stănilă, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 31 decembrie 2020, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată către Consiliul or. Durlești, terț Lupu Emilia cu privire la anularea deciziei nr. 4.6.1 din 21.09.2020 a Consiliului or. Durlești.

2. Prin hotărârea din 17 ianuarie 2022 a Judecătoriei Criuleni, sediul central s-a respins acțiunea, ca neîntemeiată.

3. La 11 martie 2022, în interiorul termenului de atac instituit de art. 232 alin. (1) Cod administrativ, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 08 februarie 2022, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă acțiunea înaintată.

4. Prin decizia din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

5. La 20 ianuarie 2023 Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a declarat recurs împotriva deciziei din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

6. Prin referința din 23 iulie 2024 intimatul Consiliul or. Durlești a solicitat declararea recursului ca inadmisibil, din motivul nedeunerii motivării recursului.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

7. Art. XI. alin. (1) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, prevede următoarele:

„Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023.
„

8. Art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție):

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

9. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ (în vigoare până la 01 septembrie 2023) prevede următoarele:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs. Pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

10. Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului):

„(1) Recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

(2) Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel”.

11. Art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ:

„ Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2)”.

12. Art. 195 Cod administrativ:

„procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171”.

13. Art. 102 alin. (2), (7) Cod de procedură civilă,

„(1) (1) Instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură.

(7) Citațiile și înștiințările judiciare trimise la sediul persoanelor juridice și nerecepționate la expirarea termenelor de reclamare se consideră înmânate la data expirării termenului de reclamare chiar dacă destinatarul nu a reclamat corespondența de la oficiul poștal.”

47. Art. 110 Cod de procedură civilă

„termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte”.

15. Art. 111 alin. (1)-(4) Cod de procedură civilă:

„actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen”

16. Art. 113 Cod de procedură civilă

„dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel”.

17. Art. 223 Cod administrativ:

„hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96-114”.

18. Art. 96 alin. (1) Cod administrativ:

„notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură”.

19. Art. 97 alin. (1) și (3) Cod administrativ:

„notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate”.

MOTIVAREA INSTANȚEI

20. Codul administrativ stipulează că în cererea de recurs se indică instanța la care a fost depusă; numele și prenumele sau denumirea reclamantului, domiciliul sau sediul acestuia; dacă reclamantul este o persoană juridică, se indică datele bancare și codul fiscal; numele și prenumele reprezentantului legal sau împuternicit și adresa lui, în cazul în care cererea se depune de un reprezentant; denumirea pârâtului în calitate de autoritate publică și sediul acesteia; pretențiile reclamantului; circumstanțele de fapt și de drept pe care reclamantul își întemeiază pretenția; enumerarea tuturor probelor pe care reclamantul le deține și le poate prezenta; datele despre respectarea procedurii prealabile, dacă o astfel de procedură este prevăzută de lege.

21. Sub acest aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că recursul depus împotriva hotărârii emise de Curtea de Apel Chișinău este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Respectiv, dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care sunt de natură să facă vizibile ilegalitatea deciziei contestate.

22. Recurentul Oficiul teritorial Chișinău nu s-a conformat prevederilor legale și a formulat o simplă cerere de recurs, fără a evidenția memoriul ilegalității și netemeinicii hotărârii recurate, limitându-se doar la manifestarea dezacordului față de soluția pronunțată de instanța inferioară. Această circumstanță face imposibilă exercitarea controlului judiciar de către instanța investită cu soluționarea căii de atac.

23. Or, în recurs nu este suficientă simpla expunere a dezacordului cu soluția instanței judecătorești, ci este necesară motivarea cu indicarea temeiurilor de ilegalitate pe care se întemeiază calea de atac, precum și dezvoltarea lor. Condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implică determinarea greșelilor anume imputate instanței inferioare, cu expunerea argumentată a criticilor în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

24. Prin prisma art. 223 din Codul administrativ rezultă că notificarea hotărârilor și a altor acte de dispoziție, prin care se stabilesc termene, are loc conform art. 96–114.

25. Conform art. 96 alin. (1) din Codul administrativ notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor.

26. În același timp art.33 din Codul administrativ prevede că comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri.

27. Curtea de Apel Chișinău a pronunțat hotărârea contestată la data de 22 noiembrie 2022 (f.d.100).

28. La 17 ianuarie 2023 Curtea de Apel Chișinău, prin poșta electronică la adresa otcs_chisinau@gov.md, a expediat recurentului Oficiului teritorial Chișinău copia dispozitivului deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2022 (f.d. 105).

29. La data de 20 ianuarie 2023 recurentul Oficiul teritorial a depus recurs împotriva deciziei din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 106).

30. Materialele cauzei atestă, că la data de 14 martie 2023 decizia motivată a Curții de Apel Chișinău a fost notificată reprezentantului recurentului Oficiului teritorial Chișinău, prin intermediul poștei electronice la aceeași adresă: otcs_chisinau@gov.md (f.d.109). Adresa respectivă este indicată în cererea de chemare în judecată (f.d.2), în cererea de apel (f.d. 55), precum și în cererea de recurs nemotivat (f.d. 106), fapt care atestă că aceasta și-a dat consimțământul la expedierea actelor de procedură de către instanțele de judecată prin intermediul poștei electronice.

31. Sub acest aspect, instanța de recurs precizează că art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, reglementează o atare modalitate de comunicare a actelor judecătorești. Pentru aplicarea acestor norme de drept procedural, este necesar ca acest mijloc să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui. Așadar confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătorec. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul pre-citat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități. Cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

32. Prin urmare, în lipsa acestor mențiuni și prin anexarea extrasului de pe portalul poștei electronice a instanței de apel, care atestă că recurentului i-a fost notificată decizia motivată a instanței de apel, se demonstrează incontestabil faptul că, decizia din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost adusă la cunoștință

recurentului Oficiului teritorial Chișinău și această modalitate de notificare a actului judecătoresc emis, se încadrează în rigorile art.96 alin. (1) din Codul administrativ.

33. Astfel, termenul de depunere a motivării recursului împotriva deciziei din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, notificată recurentului la data de 14 martie 2023, a expirat la data de 13 aprilie 2023.

34. Până la data examinării admisibilității recursului, Oficiul teritorial Chișinău, nu a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

35. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reamintește că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale.

36. La caz, decizia din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului la data de 14 martie 2023, iar lipsa unor acțiuni concrete de a prezenta motivarea recursului în termenul stabilit de lege demonstrează că recurentul său nu a depus suficientă diligență într-un timp rezonabil pentru a-și proteja drepturile (cauza Karakutsya versus Ucraina, 16 februarie 2017, parag. 60, 61).

37. Nerespectarea termenului de depunere a motivării recursului a fost admis în întregime de comportamentul recurentului.

38. Mai mult, hotărârea din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe pagina web a Curții de Apel Chișinău la data de 15 martie 2023. Respectiv, recurentul a avut posibilitatea reală de a lua cunoștință cu hotărârea Curții de Apel Chișinău de pe portalul instanțelor de judecată www.instante.justice.md.

39. Din aceste motive, recursul depus de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat necesită a fi declarat inadmisibil, deoarece neîndeplinirea oricărui act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

40. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că în conformitate cu art. 24 alin. (1) Cod administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

41. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute lege, ori termenul de prezentare a motivării recursului este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

42. Recurentul trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, interesându-se de soarta și etapa procedurală la care se află prezentul litigiu, în care are calitatea de recurentă, pentru a depune în termen motivarea recursului.

43. În acest sens este imperioasă jurisprudența CtEDO în care Înalta Curte a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Ponomaryov v. Ucraina, 3236, hotărârea din 03 aprilie 2008).

44. În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Oficiul

teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat.

45. Ținând cont de art. 193, art. 230, art. 245 alin. (2), art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ (în vigoare la data declarării recursului), Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Diana Stănilă